

At se med hjertet

Når et af de mennesker, der står en allernærmest, pludselig viser sig at være en anden indeni, må man sommetider slippe det, man troede, man kendte.

Af Mette Stepnicka

Hun får øje på den i det øjeblik, hun træder ind i køkkenet. Den lille, brune papkasse på køkkenbordet. Det er en eftermiddag i februar 2015, og Karina Eyde-Nielsen er lige kommet hjem fra arbejde. Hun tager pakken op i hånden. Den er på størrelse med en skotøjsæske og vejer ikke ret meget. Er sendt fra Kina og adresseret til en Kassie Eyde-Nielsen. Hendes mand Mick må have taget imod den af posten, inden han kørte på arbejde, tænker Karina.

Karina vender og drejer pakken i hånden. Hun synes ikke, hun kan huske, at hun har bestilt noget fra Kina. Hun og Mick køber ofte ting på nettet, og posten har næsten en gang om ugen en pakke med til dem. Deres teenagesøn Kasper køber også sommetider spil eller computerudstyr online, men så plejer han at fortælle hende om det.

Så lyder der trin på kældertrappen, og et øjeblik efter kommer Kasper ud i køkkenet. Siden familien for et par år siden flyttede ind i det røde murstensrækkehus på Københavns

Vestegn fra en mindre lejlighed på den anden side af vejen, har Kasper haft værelse i kælderen. Dernede tilbringer han mange timer foran computeren, men han kommer altid lige op og siger hej, når Karina kommer hjem fra arbejde.

"Hvad er det her?" spørger Karina med pakken i hænderne.

Kasper flår pakken fra hende. "Jeg er 19 år. Må jeg ikke have hemmeligheder?" siger han. Så forsvinder han ned på værelset igen.

En måneds tid senere sidder Karina alene i den store grå sofa i stuen. Hun lader blikket glide hen over tingene i reolen – vinglas og flasker, hendes samling af elefanter i træ, metal og porcelæn og de to små blankglaserede lerfigurer af en hund og en skildpadde, som Kasper lavede i børnehaveklassen. Hendes øjne er på jagt efter et skjult kamera. Kasper har sammen med to venner gået på filmskole, og det kunne lige ligne dem at tage gas på hende sådan her, tænker hun. For et øjeblik siden fortalte Kasper sin mor, at han ikke er

den dreng, hun har født og opfostret. Han er en pige.

Da Karina en halv time tidligere kommer hjem fra arbejde, møder hun Kasper i køkkenet. "Jeg kører lige en tur," siger han henkastet og smutter forbi hende og ud ad døren. Kasper har lige fået kørekort og låner Karinas bil, så ofte han kan komme til det.

Karina sætter sig ind i stuen for at se gårdsdagens afsnit af Paradise Hotel. Det er en af de få serier, hun nødig vil gå glip af, men den bliver først sendt klokken 22, og da er Karina for længst gået i seng. Som kantinekok møder hun på arbejde klokken seks hver morgen. Karina har kun lige tændt for programmet, så er Kasper tilbage sammen med en god veninde og en ven. De plejer altid at gå direkte ned på hans værelse, men i dag sætter de sig ind i stuen til Karina. Vennerne på hver side af hende og Kasper overfor.

"Der er noget, jeg gerne vil snakke med dig om," siger Kasper.

Karina skynder sig at slukke for tv'et og når at tænke, at Kasper måske har fået sig en kæreste, det har han aldrig haft før. Så slår hendes verden en kolbøtte.

"Transkønnet? Hvad er det?" udbryder Karina undrende.

"Jeg føler mig som en pige, og sådan har jeg haft det i mange år," svarer Kasper.

Uden et ord rejser Karina sig, går hen og omfavner ham. "Det er lige meget, hvad du er. Jeg elsker dig alligevel," siger hun.

Så klapper vennerne. "Det er den helt rigtige reaktion," siger de, og veninden tilføjer: "Så blev det altså den 25. marts, du sprang ud. Nu kan du godt kalde dig Katrina."

Kasper fortæller, at han har valgt navnet Katrina, fordi det ligger tæt op ad hans eget. Først overvejede han Kassie, men det er blot forblevet hans spillernavn i computerverdenen. Han siger, at Karina bare skal spørge løs, hvis der er noget, hun vil vide.

Men Karina er tom for ord. "Er du så ikke til piger alligevel?" er det eneste, der falder hende ind. I sit stille

sind tænker hun, at så bliver hun nok ikke farmor for tredje gang. Storebror Danni på 22 år har allerede to børn.

"Jo, det er jeg," svarer han.

Han fortæller, at den pakke, der kom med posten fra Kina for et stykke tid siden, var noget makeup og en kjole, som han har gemt i en skotøjsæske på sit værelse.

Karina foreslår, at Kasper og vennerne går en tur med familiens hund Lulu. Det er alligevel hans tjans at lufte den om eftermiddagen, og selv har Karina brug for at være lidt alene. Da døren er smækket efter dem, går hendes blik på opdagelse i reolen.

Og nu sidder hun så her alene i sofaen. Minutterne går, og hun finder ikke noget skjult kamera. Der er heller ingen, der springer frem og råber 'snydt!'. Så tager Karina sin mobiltelefon frem, åbner en browser og går op i søgefeltet.

Ligesom mange andre ved Karina ikke, hvad transkønnethed er. På nettet kan hun læse, at når man er transkønnet, føler man sig som et andet køn end det, man biologisk set tilhører. Som om man er født i den forkerte krop. Om man er til kvinder eller mænd har faktisk intet med transkønnethed at gøre. At være transkønnet handler ikke om seksualitet, men om kønsidentitet. Som transkønnet kan man være heteroseksuel, homoseksuel, biseksuel og alt derimellem. Akkurat som alle andre mennesker.

Det kommer bag på Karina, hvor mange transkønnede der er i Danmark. Der findes ingen egentlig opgørelse, da ikke alle transkønnede kommer i kontakt med foreninger eller sundhedssystemet, men det anslås, at mellem 3000 og 5000 danskere er transkønnede. Selv er Karina aldrig rigtig stødt på det før.

Da Karina har søgt på må og få på nettet i en halv times tid, kommer Kasper hjem med Lulu. Vennerne er ikke med. Resten af dagen er de to alene hjemme. De snakker ikke så meget om det, der egentlig fylder. Det hele skal lige bundfælde sig hos Karina. Hun prøver, så godt hun kan,

at begynde at sige 'Katrina' i stedet for 'Kasper', men det er svært fra det ene øjeblik til det andet at skulle kalde sit barn et helt andet navn. At sige 'hun' i stedet for 'han'.

Efter aftensmaden sætter Karina sig ind i stuen. Hun plejer at se tv om aftenen, men i dag kan hun ikke koncentrere sig om det og ender med bare at sidde og stirre ud i luften. Tankerne suser rundt i hovedet på hende, men samtidig føler hun sig helt tom indeni. Det er udelukket at ringe og læsse af på en veninde, for Mick ved ingenting endnu, og han skal være den første, der får det at vide, synes hun. Men han har aftenvagt som lastbilchauffør, og han skal altså ikke høre det over telefonen. Følelsen af at vide noget så betydningsfuldt, som han ikke kender til, gnaver i Karina. Som om hun har været ham utro og tager tilløb til at gå til bekendelse.

Da Mick kommer hjem fra arbejde ved halvtiden om natten, er Karina faldet i søvn, og da vækkeuret ringer næste morgen klokken fire, og hun står op og kører på arbejde, sover han.

Skillelinjen

En eftermiddag i foråret 2014 står Karina i Kaspers værelse nede i kælderens. Hun har egentlig fået forbud imod at gå derind, sikkert fordi Kasper ikke gider høre på hendes brok over, hvor rodet der er, tænker hun. Men nu hvor Kasper ikke er hjemme, har Karina set sit snit til at gå derned og gøre rent. På vej ned ad trappen har hun taget støvsugeren med fra den faste plads på repositet.

Karina tænder støvsugeren og kører den rundt på gulvtæppet, ind under det store vinkelskrivebord, hvor sorte ledninger bugter sig mellem computerskærme, højtalere, mus, tastatur og hørebøffer. På væggen hænger et stort fladskærms-tv og en plakat fra World of Warcraft. Da Karina når hen til den sorte sovesofa, skubber hun den lidt til side. Hun har altid syntes, det er så fjollet, at Kasper insisterer på, at den skal stå helt op ad

kommoden. Så kan lågen til venstre jo slet ikke åbnes.

Det er ikke første gang, Karina er hernede for at rydde op og gøre rent. Værelset har det med at sande til i PlayStation-spil uden kassetter og tom emballage, synes hun. Ovenpå det lille vægskab ligger æsken fra Kaspers Babyliss-barbermaskine stadig sammen med æsker fra alt muligt andet, som for længst er pakket ud. Kasper opdager selvfølgelig altid, når Karina har været hernede. Det er heller ikke, fordi hun lægger skjul på det. Og hver gang bliver han sur.

Karina åbner lågen i kommoden for at rydde op. Men i stedet for spil og æsker finder hun en sort bh. Sin egen bh. "Hvordan er den havnet her?" tænker hun. Så kommer hun i tanke om, at hun ofte beder Kasper om at tage vasketøjet med op, når det er tumbledigt i maskinen nede i kælderens. Hvad den så laver på hans værelse, aner hun ikke. Men hun har jo en teenagesøn, og gud ved, hvad de laver i enrum foran computerskærmen.

Karina lader sofaen stå, lægger bh'en tilbage i sit eget klædeskab og får aldrig spurgt Kasper om den.

Et års tid senere, morgenen efter at Katrina er sprunget ud som transkønnet, sender Karina en sms til hende for at spørge, om det er okay, at hun selv fortæller Mick det. Katrina er i praktik som snedker og vil først være hjemme, efter at Mick er taget på arbejde igen. Karina kan ikke udholde tanken om at skulle gå rundt med sin viden meget længere.

På arbejdet kan Karina mærke kollegernes bekymrede blikke i nakken. De er en lille medarbejderflok, som kender hinanden godt og deler det meste. Men det her kan hun ikke dele med dem. Ikke endnu. Og det er svært at skjule, at alt ikke er, som det plejer at være. Den eneste, Karina betror sig til, er sin søster Marianne, som også arbejder i køkkenet. Da de sammen holder pause i rygeskuret udenfor, vælter det ud ad hende.

Marianne når slet ikke at bryde ind i talestrømmen, og først da Karina er

færdig med at fortælle, går det op for Marianne, hvad det egentlig er, hun siger. Karina må alligevel forklare hende, hvad det vil sige at være transkønnet, for Mariannes første tanke er, at det er noget med mænd i kjoler. Men Katrina er ikke transvestit. Hun har ikke bare lyst til at gå i kvindetøj for engang imellem at føle sig som kvinde. Hun vil leve fuldt ud som kvinde.

Karina fortæller Marianne, at Mick endnu ikke ved noget, og Marianne kan mærke på hende, at hun ikke kan tænke på andet, end at hun skal have det sagt til Mick. Derfor sender Marianne Karina hjem, og så går hun ind til kollegerne og giver dem besked om, at Karina ikke har det så godt. "Der er sket noget i familien," forklarer hun. "Det er ikke noget grimt, men det er en stor udfordring. Og det skal nok blive godt igen."

Efter kun et par timers arbejde er Karina hjemme i rækkehuset igen. Hun går op ad trappen til soveværelset ovenpå, hvor Mick ligger og sover. Forbi de indrammede billeder på væggen af to små brudesvende i stiveste puds og med hinanden i hånden ved mors og fars bryllup. Konfirmationsdagen med hovedpersonen i jakkesæt og slips flankeret af storebror, mor og far.

Døren til soveværelset står åben, og Karina træder ind. Mick ligger i sengen. Høreapparatet, som han bruger om dagen, har han taget af, så det nytter ikke at kalde på ham. I stedet går Karina hen til sengen og rusker let i Micks ene ben. Han vågner og kigger op på hende.

"Kan du ikke komme med nedenunder? Der er noget, jeg gerne vil snakke med dig om," siger Karina.

Mick står ud af sengen og er allerede på vej hen mod vinduet. "Har du smadret bilen?" udbryder han.

"Nej, der er ikke sket noget med bilen," svarer Karina.

"Er du blevet fyret?"

"Nej. Kom nu med nedenunder."

Karina går ned og sætter sig i sofaen, mens Mick trækker i et par

joggingbukser. Da han kommer ned i stuen, fortæller Karina ham det hele.

"Nå, er det bare det?" lyder Micks reaktion.

Hun forstår ikke, at han kan tage det så roligt. Han forstår ikke, at hun var nødt til at tage tidligt fra arbejde på grund af det. Karina forklarer ham, at det, der pinte hende mest, var, at hun vidste det, og han ikke gjorde. Desuden var hun ikke helt sikker på, hvordan han ville tage det. Ikke alle forældre til transkønnede har lige let ved at tackle det, og nogle tager afstand fra barnets følelser. Men Mick har godt hørt om transkønnethed og ved lidt om, hvad det er. Alligevel tænker han for sig selv, "Hvor kom det fra?" for han har aldrig bemærket noget piget ved Kasper.

Karina bemærker til gengæld hurtigt, at Katrina er meget gladere, end Kasper har været i mange år. Samme eftermiddag kommer hun hjem fra praktik og fortæller, at hun føler, hun har gået rundt med et smil på læben hele dagen. At det har været den bedste dag, hun kan huske. Hun begynder at blive hængende oppe i stuen om aftenen sammen med Karina og Mick i stedet for at isolere sig på værelset som før. De ser tv sammen eller henter Wii'en op fra kælderen og bowler mod hinanden. Det er som at have fået et helt nyt barn, tænker Karina.

I tiden derefter får familie, venner og kolleger besked. Karinas og Micks ældste søn Danni, som for længst er fløjet fra reden og selv har stiftet familie, reagerer med et "Så har jeg altså en søster i stedet for en bror," mens hans kæreste har noget sværere ved at forholde sig til forandringen. De fleste andre familiemedlemmer får besked ved et arrangement hjemme hos Karina og Mick, hvor Katrina selv rejser sig op og kommer med bekendtgørelsen. Bagefter kommer flere af gæsterne hen til Katrina og siger, at hun er modig og sej. Til Karina siger de: "Når nu det skal være sådan, er jeres familie den bedste, det kunne ske i. I er så rummelige." Alligevel kan Karina mærke, at de

fleste ikke rigtig ved, hvad det egentlig handler om. Folk spørger og spørger, som om hun kan svare på alt. Det værste, hun kan forestille sig, er, at folk ikke tør komme til hende, for så får fordommene for alvor næring. Men hun er jo selv i gang med at prøve at finde hoved og hale i det hele. Når hun tidligere har tumlet med noget, er der næsten altid nogen, der har kendt nogen, som har været ude for noget lignende. Men det her har ingen stået med før.

Karina har selv masser af spørgsmål, og Katrina vil gerne svare, så godt hun kan. I den første uge, efter at Katrina er sprunget ud, aftaler de to at sætte sig sammen nogle eftermiddage, når Karina er kommet fra arbejde. Forinden har Karina samlet spørgsmål sammen på et stykke papir, i takt med at de har meldt sig. Så undgår Katrina konstant at blive bombarderet.

På en af de eftermiddage sidder de to sammen i sofaen inde i stuen. Karina vil så gerne vise Katrina, at hun støtter hende, og hun vil for alt i verden ikke gøre hende ked af det. Men der er alligevel noget, hun er nødt til at spørge hende om. Katrina har sagt, at hun må spørge hende om hvad som helst, derfor tør Karina også tage det op, som fylder i hendes tanker.

Karina ved godt, at Katrina har behov for at få Kasper væk. Men Kasper har jo været hendes søn indtil for få dage siden. Og så, fra det ene øjeblik til det andet, har hun fået at vide, at nu har hun ham ikke længere. Det er forvirrende at skulle forstå, at hun i næsten 20 år har haft to drenge, men pludselig har hun i stedet en pige og en dreng. Og hvad med alle barndomsbillederne? Karina ser for sig, hvordan hun nu skal til at klippe Kaspers hoved ud af dem alle sammen, ligesom folk finder på at gøre, når de bliver skilt. Nej, hun kan ikke bare slippe Kasper.

Derfor foreslår Karina, at de laver en skillelinje mellem før og efter, mellem Kasper og Katrina, så hun stadig kan sige 'Kasper' om tiden,

inden Katrina sprang ud. Andet er for underligt, synes hun.

"Det her er nyt for mig, men du har vidst det længe. Jeg har brug for skillelinjen, for at jeg kan vænne mig til det," forklarer hun Katrina og spørger, om det er okay med hende.

"Ja, det er fint, mor," svarer Katrina.

Det er også på en af de eftermiddage, Katrina fortæller, at hun har en paryk liggende, som hun engang har købt i Tivoli. Hun går ned på værelset og kommer tilbage med en uglet, brun høstak. Den ryger hurtigt i skraldespanden, og Karina får sin veninde, som er frisør, til at komme en uges tid senere og klippe så piget en frisure, som det nu er muligt i Katrinas korte hår.

Veninden har klippet familien gennem mange år, og da Kasper var mindre, måtte Karina og Mick tage samme diskussion med ham, hver gang saksen kom frem, for lokkerne i nakken var han ikke meget for at få klippet af. De røg dog alligevel altid. Det nager Karina at tænke på nu, for når hun kigger tilbage, falder nogle brikker pludselig på plads. De mange år med tre drenge i huset har lært hende, at det er omsonst at insistere på, at toiletbrættet bliver slået ned. Men Kasper har hun åbenbart alligevel opdraget godt. Det har hun i hvert fald altid troet.

Ansigt til ansigt med verden

En eftermiddag en uges tid efter, at Katrina er sprunget ud, tager hun og Karina på shoppetur. Katrina har allerede prøvet noget af tøjet i Karinas klædeskab, men med hendes 193 centimeter er der ikke rigtig noget, der passer. Det er ikke første gang, Katrina har været i sin mors tøj. Når Mick og Karina tidligere har skullet ud sammen, er de altid blevet afkrævet et nøjagtigt svar på, hvornår de kom hjem igen. Og "engang i løbet af aftenen" var aldrig godt nok. Nu ved Karina hvorfor.

Men i dag skal Katrina have sit eget nye tøj. "Du skal da ud og have noget tøsetøj. Du skal ikke gå rundt i det

drengetøj," siger Karina og tager Katrina med i H&M.

Når de tidligere har været i butikken sammen for at købe tøj, er de drejet til højre lige inden for indgangen og gået ned i den lille herretøjsafdeling. I dag fortsætter de ligeud. De bladrer gennem dametøjet på de mange stativer. Med jævne mellemrum rækker Katrina sin mor et stykke tøj, eller Karina holder noget op og hvisker: "Kan du lide den?" "Ja, det kan jeg godt," hvisker Katrina tilbage.

Lilla og lyserød er yndlingsfarverne, og blandt tøjet, som hænger over Karinas arm, er et par nederdele og nogle lyserøde joggingbukser.

Shoppeturene med Kasper har ellers altid været temmelig tunge, husker Karina. Tøj havde mildt sagt ikke den store interesse, og selv hans konfirmationstøj var det hende, der valgte. Modsat var det, når det var hende selv, der skulle have nyt tøj. Så gik Kasper tålmodigt rundt mellem tøjstativerne og ventede, mens hun var i prøverummet.

Men i dag rækker Katrina hende det ene stykke tøj efter det andet, og snart har der samlet sig en større bunke på Karinas arm. Nu er det hendes tur til at vente uden for prøverummet.

Det er lidt grænseoverskridende at være her, synes Karina. Omverdenens reaktioner er noget af det, der har bekymret hende mest, efter at Katrina er sprunget ud. At folk vil råbe ad hende på gaden, at hun bliver slået ned i S-toget. Alt det vil Karina gerne skåne hende for. Beskytte hende imod. Katrina har ADHD og autisme, og Karina har været vant til at slås for hende hele hendes liv. Men hvad nu, når hun om ikke så længe skal ud og søge jobs? Hvordan vil hun blive mødt på en arbejdsplads? Der kan være så mange fordomme. Vil hun skulle forsvare sig og forklare sig konstant?

Da de er hjemme igen, trækker Katrina straks i det nye tøj. Karina hjælper hende nogle dage senere med at gennemgå klædeskabet. Alt det gamle tøj bliver puttet i sorte affaldssække og smidt ud, lige med

undtagelse af et par sorte cowboybukser. Og nogle sko. Det er ikke let at finde pigesko i størrelse 43. For nogle transkønnede er tøj og livsstil nok, det er ikke så vigtigt at få ændret på deres krop. For andre er det et brændende ønske. Katrina har allerede besluttet sig for, at hun vil have hormonbehandling, så hendes krop i højere grad kan komme til at ligne en kvindes. Måske også kønsskifteoperation på et tidspunkt. Men vejen fra udredning til godkendelse kan være lang, og indtil behandlinger med østrogen vil få hendes egen krop til at udvikle bryster, må et par sammenrullede sokker i bh'en bruges i stedet.

En måneds tid senere er Katrina og Karina tilbage i H&M, denne gang i undertøjsafdelingen. Karina holder en lyserød BH med indlæg op og spørger Katrina: "Kan du lide den?" "Ja, den er meget pæn," svarer hun. Bag dem går en ung pige. Hun sender dem et underligt blik, og Karina og Katrina griner til hinanden. Folk må tænke, hvad de vil.

Karina har efterhånden vænnet sig til, at folk ofte kigger en ekstra gang, når hun er ude sammen med Katrina. Men så længe det bare bliver ved det. Hun er stolt over Katrinas mod, over at hun helt fra begyndelsen har virket fuldstændig ligeglad med, hvad folk tænkte. Det gør hende på en måde mere rolig, for når Katrina ikke ser ud til at bekymre sig, er der vel heller ingen grund til, at hun skal gøre det.

Selvom uroen lidt efter lidt slipper sit tag i Karina, kan hun godt mærke, at den stadig lurer i baghovedet. Katrina skal ikke have været alt for længe i Netto, før Karina sender hende en sms for lige at tjekke, at alt nu også er okay. Og får et svar om, at en vare var udsolgt, så hun lige måtte i et andet supermarked også.

I løbet af sommeren 2015 flytter Katrina fra værelset i kælderen og op på førstesalen. I det nye værelse står nogle små jalousiskabe, som Karina vil rykke ned i kælderen i stedet. Derfor giver hun sig til at tømme skabene, som mest er blevet brugt til at

opbevare børnenes skolebilleder og tegninger. Da Karina gennemgår bunkerne i et af skabene, falder hun ganske rigtigt også over et par børnetegninger. De er omkring ti år gamle og stammer fra et kunstprojekt, Kasper engang havde i skolen. Til ferniseringen kunne forældrene købe deres børns tegninger, og Karina og Mick købte begge Kaspers med hjem.

Den ene tegning fortæller historien om den dag, Kasper var ude og gå med familiens tidligere hund, faldt over et plankeværk og brækkede armen. Familien grinede meget ad den tegning, husker Karina, for den var bare så rammende. Kasper var modsat sin storebror aldrig særlig vild med at lege vilde lege, spille fodbold og hoppe i hoppeborg og endte ofte med at slå sig.

Den anden tegning derimod har Karina aldrig rigtig kunnet lide. Hun havde egentlig glemt alt om den, men nu, hvor hun står med papiret mellem hænderne igen, ser hun den med nye øjne. Den klare blå himmel, hvor Døden svæver i sin sorte kutte med leen hævet over en lille, gennemsigtig skikkelse med en glorie over hovedet. Den grå rustvogn med kors og seks bogstaver skrevet med sirlig barneskrift på siden. K-a-s-p-e-r. I højre side af tegningen er der et par store, røde hjerter og en skikkelse med langt hår. Karina kan huske, at hun dengang syntes, tegningen var makaber, men at hun, selvom hun spurgte Kasper, aldrig forstod, hvad der egentlig lå i den. Nu tror hun, hun forstår det.

Under en af deres eftermiddagssnakke har Katrina fortalt hende, at følelsen af, at et eller andet ikke er, som det skal være, går tilbage til 10-12 årsalderen. Mange transkønnede føler sig i barndommen og ungdomsårene anderledes og forkerte uden helt at vide hvorfor. Nogle får lyst til at klæde sig ud i mors tøj, men undertrykker trangen, fordi de føler, den er forbudt. Ligesom dem fandt Kasper først mange år senere ud af, hvad det egentlig var, der var i vejen. Og at han ikke var den eneste,

der havde det sådan. Det piner Karina at tænke på, at han har gået med det alene. Ikke mindst gennem puberteten, hvor så meget andet rører sig i en. Hun har talt med andre forældre til transkønnede, hvis børn er så unge, at de står over for overvejelser om, hvorvidt de skal bremse puberteten. Det valg havde vi ikke, tænker hun. Omvendt er der transkønnede, som først springer ud i en sen alder. I forhold til dem har Katrina mere tid at løbe på, hvis det trækker ud med udredning og behandling.

Mange transkønnede prøver længe at skjule, hvordan de har det. Både for andre og for sig selv. Derfor kan det også være svært for forældre at opdage. Ligesom forældre kan have svært ved at se alt andet, en privat teenager tumler med og har held til at skjule. For dem, ligesom for Karina, kommer beskeden ofte som et lyn fra en klar himmel. Karina tænker, at hun altid har ment, at hvis et af hendes børn var homoseksuel, så ville hun se det. Men her så hun ingenting, for hun vidste ikke, hvad hun skulle kigge efter. Det trøster hende dog lidt, da Katrina fortæller, at en god veninde blev indviet for fire år siden. Hun har hjulpet med at eksperimentere med makeup og i det hele taget støttet undervejs, ikke mindst da hurdlen med at få fortalt Karina og Mick det skulle overvindes.

Karina bruger mange timer foran computeren på at blive dus med en helt ny verden. På nettet støder hun blandt andet på foreninger for transkønnede og deres pårørende, som hjælper hende med at navigere gennem junglen af begreber og forkortelser for ting, hun for ganske kort tid siden slet ikke anede eksisterede. Det er også her, hun finder ud af, at en ændring af CPR-loven for knap et år siden gør, at Katrina nu kan søge om at få ændret de sidste fire cifre i sit personnummer, så det kommer til at ende på et lige tal ligesom hos mennesker, der biologisk set er født som kvinder. På den måde vil hun juridisk set kunne skifte køn nu

i stedet for, som reglerne var tidligere, at skulle vente, til hun på et tidspunkt får mulighed for at gennemføre et fysisk kønsskifte i form af kastration, enten kirurgisk gennem en operation eller medicinsk gennem hormonbehandlinger.

Karina taler med Katrina, som allerede kender til muligheden og er opsat på at ansøge om nyt CPR-nummer. Så en eftermiddag i sensommeren 2015 sætter de to sig foran computeren. De klikker sig frem til det elektroniske ansøgningsskema og udfylder Katrinas dåbsnavn, adresse og nuværende CPR-nummer. Så sender de ansøgningen af sted, ligesom en dansker om dagen gennemsnitligt har gjort det, siden lovændringen trådte i kraft i september 2014. Det hele tager mindre end ti minutter. Overraskende kort tid i betragtning af, hvor stor en ting det egentlig er. Og i betragtning af hvor lang tid, små, ubetydelige ting kan tage at ordne på nettet, tænker Karina.

Når den obligatoriske refleksionsperiode på seks måneder er gået, skal Katrina bekræfte sin ansøgning. Derefter vil hun få udstedt et nyt sygesikringsbevis og kan så få lavet nyt pas, dankort, kørekort og andre papirer. Og hun kan officielt skifte navn fra Kasper til Katrina. Hendes mellemnavn, Mick, som både hun og storebror Danni efter lange familietraditioner har fået efter deres far, vil også blive slettet.

Selv har Karina efterhånden vænnet sig til at sige Katrina i stedet for Kasper. Hun har prøvet, så godt hun kunne, at være konsekvent fra begyndelsen og kan godt mærke, at hun kan blive lidt utålmodig, når folk omkring hende ikke lærer det helt så hurtigt som hende. Men så minder hun sig selv om, at hun jo har det inde på livet hver eneste dag, mens andre kun ser Katrina engang imellem. Og sommetider kan den også smutte for hende. Som den dag, hvor Karina over morgenkaffen på arbejdet brokker sig over computerforbruget derhjemme, og hendes søster Marianne siger: "Er du klar over, at hver gang du er sur på

Katrina, så kalder du hende Kasper?" Eller den dag, hun og Mick snakker om at give Katrina en cykel. Hun har fået sin egen lejlighed fem kilometer hjemmefra og skal flytte ind til oktober. Og så skal hun da have sig en cykel, beslutter Karina og Mick. I sit hoved ser Karina en racercykel eller en mountainbike. Men så siger Mick, at hun da bare kan overtage Karinas røde cykel, som står ude i skuret og alligevel aldrig bliver brugt. At det skulle være en damecykel havde slet ikke strejft Karina. Indimellem kan hun i et splitsekund stadig glemme, at hun nu har en datter og ikke en søn.

Når Karina snakker med mennesker, hun ikke har set længe, og fortæller om familien, udbryder nogle undrende: "Hvem er Katrina?" Så må hun forklare det hele en gang til. De forklaringer vil Katrina forhåbentlig kunne undgå, når det juridiske kønsskifte træder i kraft, og hun kan få nye papirer, hvor kønnet stemmer overens med det, hun føler sig som, og navnet er det samme som det, hun kalder sig. Karina håber, hun vil møde større accept, når nye venner og kolleger blot lærer hende at kende som Katrina. Derfor kommer der også blot til at stå 'K. Eyde-Nielsen' på Katrinas nye dørskilt, da hun flytter ind i den nye lejlighed. Så er hun fri for så mange spørgsmål.

Hver gang Karina skal hjælpe Katrina med at udfylde officielle papirer eller ringe til lægen eller kommunen på hendes vegne, føles det som et skridt tilbage, fordi hun så skal bruge hendes gamle navn igen. Karina kan mærke, at hun bliver lige så forvirret som dengang, det var lige omvendt, og hun hele tiden skulle huske sig selv på at sige Katrina i stedet for Kasper. Hun bliver nervøs for at komme til at kludre i det over for Katrina, for hun ved, hvor ked af det, hun vil blive. Og nu er det endelig ved at sidde på ryggraden.

En søndag i slutningen af november er Karina i gang med at male Katrinas gamle værelse ovenpå. Udenfor har årets første sne lagt sig som en tyk, hvid dyne. Indenfor bliver

de hvide vægge langsomt dækket af lyseblå maling. Da Mick på et tidspunkt kommer ind til hende, hører Karina sig selv udbryde: "Den minder fuldstændig om den farve, vi malede på Katrinas gamle børneværelse."

Som månederne er gået, er skillelinjen mellem Kasper og Katrina lige så stille blevet visket ud. Karina er begyndt at sige Katrina om tiden, inden hun sprang ud, for hun forvirrer ikke bare andre, men også sig selv, ved at veksle mellem navnene. Hun og Katrina har snakket om at holde en afskedsfest for Kasper, som samtidig kan være en slags ny fødselsdag for Katrina, når det juridiske kønsskifte går i orden om nogle måneder. Og når der inden længe skal tages nye familie billeder op til jul, skal Katrina også op på væggen og hænge.

Karina kan mærke, at Kasper med tiden ebber mere og mere ud. Og at det er okay med hende. Hun er klar til at slippe ham. Hun har længe tænkt i før og efter, 'min dreng Kasper' og 'min pige Katrina'. Når hun tænker på det nu, kan hun mærke, at Katrina også er hendes dreng. Det samme menneske. Kasper er bare et navn, som ikke bliver brugt længere. Som lyder forkert.

Forude venter nu rejsen gennem sundhedssystemet. Samtaler og undersøgelser hos psykiatere og gynækologer og forhåbentlig en godkendelse til hormonbehandling, så Katrina også udenpå kan blive det menneske, hun er indeni.

Sådan blev artiklen til

Alle dialoger og handlinger er rekonstrueret ud fra interviews med Karina Eyde-Nielsen, hendes datter Katrina Eyde-Nielsen, hendes mand Mick Eyde-Nielsen og hendes søster Marianne Nødvig. Når følelser eller tanker er gengivet, er kilden den pågældende person. Jeg har fået lov af Katrina Eyde-Nielsen til at bruge skillelinjen mellem før og efter og bruge hendes tidligere fornavn til at tydeliggøre, hvornår en episode finder sted. Jeg gør også brug af skillelinjen, fordi hendes mor Karina Eyde-Nielsen selv bruger den gennem det forløb, jeg skildrer, og det er netop hendes historie, jeg fortæller.

Artiklen bygger desuden på interviews med kønssociolog Cecilie Nørgaard, psykolog med speciale i transkønnede, Karina Lins, transpolitisk talsperson Linda Thor Pedersen fra LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner, Anita Andersen, sekretær i FATID – Foreningen af transkønnede i Danmark, samt på oplysninger fra CPR-kontoret, LGBT's "Ordbog om seksuel orientering og kønsidentitet", Sundhedsstyrelsens vejledning fra december 2014 om udredning og behandling af transkønnede, oplysninger om hormonbehandling af transkønnede fra Rigshospitalets hjemmeside og rapporten "LGBT-sundhed – Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner", Statens Institut for Folkesundhed, oktober 2015.